

PREDKLADACIA SPRÁVA

Vláda Slovenskej republiky deklarovala vo svojom programovom vyhlásení zámer vypracovať novú legislatívnu úpravu financovania cirkví a náboženských spoločností. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) sa dlhodobo zaoberá témou zmeny financovania cirkví a náboženských spoločností. Financovanie cirkví a náboženských spoločností stále upravuje zákon č. 218/1949 Zb. o hospodárskom zabezpečení cirkví a náboženských spoločností štátom v znení neskorších predpisov, ktorý vznikol v diametrálne odlišnej politickej a spoločenskej situácii. Aj v súčasnom už novelizovanom znení obsahuje tento zákon záväzky štátu, ktoré si cirkvi neuplatňujú. Zákon a jeho koncepcia sú zastarané a nedostatočne reflektujú súčasné spoločenské pomery.

V tejto súvislosti ministerstvo zriadilo Expertnú komisiu na riešenie problematiky financovania cirkví a náboženských spoločností zloženú zo zástupcov štátu a cirkví. Expertná komisia dospela k záveru, že optimálnym riešením je ponechanie systému priamej podpory cirkví zo štátneho rozpočtu, avšak v aktualizovanej podobe. Model je modifikáciou systému priamej podpory zo štátneho rozpočtu založeného na zásadách spravodlivosti, transparentnosti, solidarity, nezávislosti cirkví a rešpektovania ekonomických možností štátu.

Princíp priamej podpory zo štátneho rozpočtu možno zdôvodniť jeho historickou tradíciou siahajúcou do 19. storočia, mierou religiozity, aktivitami cirkví v oblasti výchovy, vzdelávania, sociálnej práce, kultúry a starostlivosti o národné kultúrne pamiatky, ako aj historickým podielom cirkví na udržaní a rozvíjaní národnej identity a sociálneho zmieru.

Predkladaný návrh zákona o finančnej podpore činnosti cirkví a náboženských spoločností je výsledkom dvojročnej spolupráce medzi ministerstvom a poverenými zástupcami cirkví. Navrhované riešenie počíta so zachovaním súčasnej kontinuity tak, že výška príspevku pri jednotlivých cirkvách zostane minimálne na úrovni roka 2019, čo výrazne pomáha menším cirkvám. Návrh predpokladá výpočet celkovej sumy príspevku štátu, ktorý je výsledkom sčítania súčasnej úrovne príspevku pre cirkvi a jeho každoročného nárastu (indexácia) zohľadňujúceho rast inflácie a mieru valorizácie plátov zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme. Rozdelenie indexovanej sumy vychádza z jediného faktora – počtu veriacich. Cirkvi môžu použiť príspevok štátu napríklad na financovanie výdavkov súvisiacich s bohoslužobnou, výchovnou, sociálnou a kultúrnou činnosťou cirkvi vrátane mzdových a prevádzkových nákladov.

Prijatie návrhu zákona zabezpečí kontinuitu úrovne vzťahov štátu s cirkvami a jasné a transparentné pravidlá podpory ich činnosti so zachovaním vzájomnej solidarity s menšími cirkvami.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj s medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie. Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh zákona bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania a na rokovanie vlády Slovenskej republiky sa predkladá bez rozporov s povinne pripomienkujúcimi subjektmi. Návrh zákona prerokovali a vyjadrili súhlasné stanovisko Stála pracovná komisia Legislatívnej rady

vlády Slovenskej republiky na posudzovanie vybraných vplyvov pri Ministerstve hospodárstva Slovenskej republiky, Rada vlády Slovenskej republiky pre kultúru a Legislatívna rada vlády Slovenskej republiky.

Prijatie navrhovaného zákona bude mať negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy. Prijatie navrhovaného zákona nebude mať vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, nebude mať vplyvy na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, vplyvy na informatizáciu spoločnosti, nebude mať vplyvy ani na služby verejnej správy pre občana.

S ohľadom na predpokladaný priebeh a dĺžku legislatívneho procesu sa účinnosť zákona navrhuje od 1. januára 2020.